

Nr 32.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av en mellan Sverige, Danmark och Norge den 8 mars 1948 avslutad konvention om erkännande och verkställighet av domar i brottmål m. m.

Genom en den 10 mars 1948 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 175, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll samt med överlämnande av en mellan Sverige, Danmark och Norge den 8 mars 1948 avslutad konvention om erkännande och verkställighet av domar i brottmål dels äskat riksdagens godkännande av nämnda konvention, dels föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om erkännande och verkställighet i vissa fall av dom, som i brottmål meddelats i Danmark eller Norge.

Konventionen, som upprättats i tre texter en för vart och ett av länderna Sverige, Danmark och Norge, är av följande lydelse:

Konvention mellan Sverige, Danmark och Norge om erkännande och verkställighet av domar i brottmål.

Hans Majestät Konungen av Sverige, Hans Majestät Konungen av Danmark och Hans Majestät Konungen av Norge, vilka överenskommit att sluta en konvention om erkännande och verkställighet av domar i brottmål, hava till sina fullmäktige utsett:

Hans Majestät Konungen av Sverige:

Sin utomordentlige och befullmäktigade Ambassadör i Köpenhamn, Kammarherren Gustaf Fredrik Nils von Dardel;

Konvention mellem Danmark, Norge og Sverige om Anerkendelse og Fuldbyrkelse af Domme i Straffesager.

Hans Majestæt Kongen af Danmark, Hans Majestæt Norges Konge og Hans Majestæt Kongen af Sverige, hvilke er kommet overens om at afslutte en Konvention om Anerkendelse og Fuldbyrkelse af Domme i Straffesager, har udnævnt til deres befuldmægtigede:

Hans Majestæt Kongen af Danmark:

Sin Udenrigsminister, Hr. Niels Carl Gustav Magnus Rasmussen;

Konvensjon mellom Norge, Danmark og Sverige om anerkjennelse og fullbyrdelse av dommer i straffesaker.

Hans Majestet Norges Konge, Hans Majestet Kongen av Danmark og Hans Majestet Kongen av Sverige, som er kommet overens om å avslutte en konvensjon om anerkjennelse og fullbyrdelse av dommer i straffesaker, har til sine befullmektigede oppnevnt:

Hans Majestet Norges Konge:

Sin overordentlige og befullmektigede Ambassadør i Kjøbenhavn, Hr. August Wilhelm Stjernstedt Esmarch;

Hans Majestät Konungen av Danmark:

Sin Utrikesminister, Herr Niels Carl Gustav Magnus Rasmussen;

Hans Majestät Konungen av Norge:

Sin utomordentlige och befullmäktigade Ambassadör i Köpenhamn, Herr August Wilhelm Stjernstedt Esmarch; vilka, därtill behörigen befullmäktigade, överenskommit om följande artiklar:

Artikel 1.

Lagakraftvunnen dom, som i brottmål meddelats i någon av de fördragsslutande staterna, skall, såvitt därigenom dömts till böter eller förverkande eller utdömts ersättning för rättegångskostnader, vara gällande jämväl i de övriga staterna och på begäran verkställas i annan fördragsslutande stat.

Lika med lagakraftvunnen dom anses beslut eller föreläggande, som enligt lagstiftningen i den stat där det meddelats äger samma verkan som sådan dom, samt lagakraftvunnet beslut, som till trygghet av anspråk på böter, förverkande, skadestånd eller ersättning för rättegångskostnader meddelats angående kvarstad,

Hans Majestät Norges Konge:

Sin overordentlige og befuldmægtigede Ambassadør i København, Hr. August Wilhelm Stjernstedt Esmarch;

Hans Majestät Kongen af Sverige:

Sin overordentlige og befuldmægtigede Ambassadør i København:

Kammerherre Gustaf Fredrik Nils von Dardel; hvilke, behørigt befuldmægtigede er kommet overens om følgende Artikler:

Artikel 1.

Retskraftige Domme, som i Straffesager er afsagt i en af de kontraherende Stater, har, for saa vidt de idømmer Bøder, Konfiskation eller Sagsomkostninger, bindende Virkning og kan kræves fuldbyrdet i de andre Stater.

Lige med retskraftige Domme regnes Afgørelser og Vedtagelser, som efter vedkommende Stats Lov har samme Virkning som en retskraftig Dom, samt retskraftige Afgørelser om Beslaglæggelse af en sigtets Gods til Sikring af Bøder, Konfiskation, Erstatning eller Sagsomkostninger.

Hans Majestet Kongen av Danmark:

Sin Utenriksminister, Hr. Niels Carl Gustav Magnus Rasmussen;

Hans Majestet Kongen av Sverige:

Sin overordentlige og befullmektigede Ambassadør i Kjøbenhavn:

Kammarherre Gustaf Fredrik Nils von Dardel; hvilke, behørig befullmektigede, er kommet overens om følgende artikler:

Artikkel 1.

Rettskraftige dommer som i straffesaker er avsagt i en av de kontraherende stater har, for så vidt de idømmer bøter, inndragning eller saksomkostninger, bindende virkning og kan kreves fullbyrdet i de andre stater.

Like med rettskraftige dommer regnes avgjørelser og vedtagelser som etter vedkommende stats lov har samme virkning som en rettskraftig dom, og rettskraftige avgjørelser om hefte eller beslag av den siktedes gods til sikring av bøter, inndragning, erstatning, oppreisning eller saksomkostninger.

skingringsförbud eller beslag å egendom tillhörande för brott misstänkt.

Beträffande avgöranden om skadestånd i brottmål är stadgat i konventionen den 16 mars 1932 om erkännande och verkställighet av domar.

Artikel 2.

Verkställighet må icke ske, om hinder däremot genom preskription eller annorledes uppstått enligt lagstiftningen i den stat där domen meddelats eller den där verkställigheten skulle äga rum.

Artikel 3.

Framställning om verkställighet göres i Danmark av justitsministeriet, i Norge av justisdepartementet och i Sverige av justitiekanslern till motsvarande myndighet i den andra staten.

Vid framställningen skall fogas:

1. domen i huvudskrift eller av vederbörande myndighet styrkt avskrift, samt

2. bevis av den myndighet som gör framställningen, att domen äger laga kraft och är av sådan beskaffenhet som sägs i artikel 1 samt att verkställighet kan ske i den stat där domen gavs.

Om Afgørelser, som i Straffesager træffes om Erstatning, gælder Konventionen af 16. Marts 1932 om Anerkendelse og Fuldbyrkelse af Domme.

Artikel 2.

Fuldbyrkelse kan ikke finde Sted, dersom Adgangen til at fuldbyrde Afgørelsen er bortfaldet ved Forældelse eller af anden Grund efter Loven i den Stat, hvor Afgørelsen er truffet, eller Fuldbyrkelse skulde foretages.

Artikel 3.

Begæring om Fuldbyrkelse fremsættes i Danmark af Justitsministeriet, i Norge af Justisdepartementet, i Sverige af Justitiekanslern og rettes til den tilsvarende Myndighed i den anden Stat.

Begæringen skal være ledsaget af:

1. Afgørelsen i Original eller i en af vedkommende Myndighed bekræftet Udskrift.

2. Bekræftelse af den Myndighed, der fremsætter Begæringen om, at Afgørelsen er af den i Artikel 1 nævnte Art, og at den er retskraftig og kan fuldbyrdes i den Stat, hvor den er truffet.

Om avgjørelser som i straffesaker treffes om erstatning eller oppreisning, gjelder konvensjonen av 16. mars 1932 om anerkjennelse og fullbyrdelse av dommer.

Artikkel 2.

Fullbyrdelse iverksettes ikke såfremt adgangen til å fullbyrde er falt bort ved foreldelse eller av annen grunn etter loven i den stat hvor afgjørelsen er truffet eller hvor fullbyrdelsen skulle foretas.

Artikkel 3.

Begjæringen om fullbyrdelse fremsettes i Danmark av Justitsministeriet, i Norge av Justisdepartementet, i Sverige av Justitiekanslern, og rettes til den tilsvarende myndighet i den annen stat.

Begjæringen skal være ledsaget av:

1. avgjørelsen i original eller i utskrift bekreftet av vedkommende myndighet,

2. bevittelse fra den myndighet som fremsetter begjæringen, om at avgjørelsen er av den art som er nevnt i artikkel 1, og at den er rettskraftig og kan fullbyrdes i den stat hvor den er truffet.

Artikel 4.

Framställning om verkställighet må avslås, om denna finnes gälla en politisk förbrytelse eller över huvud en straffbelagd handling som är förövad för att främja ett politiskt ändamål.

Framställning må jämväl avslås, om detta finnes påkallat av hänsyn till en tredje stat.

Artikel 5.

Verkställighet sker i envar stat enligt där gällande lag, dock att böter ej må förvandlas.

Artikel 6.

Kostnader, som icke bliva täckta genom företagen verkställighetsåtgärd, stanna å den stat, hos vilken framställning om verkställighet gjorts.

Artikel 7.

Vad i artikel 4 första stycket sägs om verkställighet av dom som avser politisk förbrytelse eller straffbelagd handling med politiskt syfte, äger ej tillämpning, om domen meddelats i samband med den i anledning av kriget åren 1939—1945 i Danmark och Norge anställda räfsten med dem som

Artikel 4.

Begæringen kan afslåas, naar den Myndighed, som den er rettet til, finder, at Sagen drejer sig om en politisk Forbrydelse eller en strafbar Handling, som er begaaet for at fremme et politisk Formaal.

Begæringen kan ogsaa afslåas, naar Hensynet til en tredje Stat tilsiger det.

Artikel 5.

Fuldbyrdelsen iværksettes i hver Stat efter den der gældende Lov, dog saaledes, at Frihedsstraf, der træder i Stedet for Bøder, ikke fuldbyrdes.

Artikel 6.

Omkostninger, som ikke bliver dækket ved Fuldbyrdelsen, afholdes af den Stat, hvor den foretages.

Artikel 7.

Bestemmelsen i Artikel 4, Stk. 1, om Sager, der drejer sig om politiske Forbrydelser eller andre strafbare Handlinger med politisk Formaal, finder ikke Anvendelse, hvis Sagen falder ind under den Retsforfølgning, som i Anledning af Krigen 1939—1945 finder Sted i Danmark og Norge mod den,

Artikkel 4.

Begjæringen kan avslåes når den myndighet som den er rettet til, finner at saken gjelder en politisk forbrytelse eller en straffbar handling som er forøvet i den hensikt å fremme et politisk formål.

Begjæringen kan også avslåes når hensyn til en tredje stat tilsier det.

Artikkel 5.

Fullbyrdelsen iverksettes i hver stat etter der gjeldende lov, dog således at frihetsstraff, som skal tre i stedet for bøter, ikke fullbyrdes.

Artikkel 6.

Omkostninger som ikke blir dekket ved fullbyrdelsen, bæres av den stat hvor den foretas.

Artikkel 7.

Bestemmelsen i artikkel 4 første ledd om saker som gjelder en politisk forbrytelse eller en straffbar handling med politisk formål, får ikke anvendelse dersom saken faller inn under den rettsforfølgning som i anledning av krigen 1939—1945 pågår i Danmark og Norge mot dem som har gjort

gjort sig skyldiga till landsförräderi eller annan landsskadlig verksamhet.

Artikel 8.

Konventionen skall äga tillämpning jämväl å dom som meddelats före dess ikraftträdande.

Artikel 9.

Konventionen skall ratificeras, och ratifikationshandlingarna skola deponeras i danska utrikesministeriets arkiv.

Konventionen träder i kraft mellan ratificerande stater, såsnart dessa vidtagit de åtgärder som erfordras för dess ömsesidiga tillämpning.

Envar av staterna äger i förhållande till envar av de övriga uppsåga konventionen till upphörande efter en frist av sex månader.

Till bekräftelse härav hava de respektive fullmäktige undertecknat denna konvention och försett densamma med sina sigill.

Som skedde i Köpenhamn i ett exemplar på svenska, danska och norska språken, den 8 mars 1948.

G. v. DARDEL.

(L. S.)

som har gjort sig skyldig i Förräderi eller anden landsskadelig Virksomhed.

Artikel 8.

Denne Konvention kommer ogsaa til Anvendelse paa Afgørelser fra Tiden før dens Ikrafttræden.

Artikel 9.

Konventionen skal ratificeres, og Ratifikationsdokumenterne skal deponeres i det danske Udenrigsministeriums Arkiv.

Konventionen træder i Kraft mellem ratificerende Stater, saasnt de har truffet de Foranstaltninger, som er paakrævet til gensidig Gennemførelse.

Enhver af Staterne kan i Forhold til hver af de andre opsigte Konventionen med en Frist af seks Maaneder.

Til Bekræftelse heraf har de respektive befuldmægtigede undertegnet nærværende Konvention og forsynet den med deres Segl.

Udfærdiget i København i et Eksemplar paa hvert af følgende Sprog: Dansk, Norsk og Svensk, den 8. Marts 1948.

GUSTAV RASMUSSEN.

(L. S.)

seg skyldig i landssvik, og annen landsskadelig virksomhet.

Artikkel 8.

Denne konvensjon kommer også til anvendelse på avgjørelser fra tiden før dens ikrafttreden.

Artikkel 9.

Konvensjonen skal ratifiseres, og ratifikasjonsdokumentene skal deponeres i det danske utenriksministeriums arkiv.

Konvensjonen trer i kraft mellom de ratifiserende stater etter hvert som de har truffet de forføyninger som trenges til gjensidig gjennomføring.

Enhver av statene kan i forhold til hver av de andre si opp konvensjonen med en frist av seks måneder.

Til bekreftelse herav har de respektive befullmektigede undertegnet denne konvensjon og forsynt den med sine segl.

Utfærdiget i Kjøbenhavn i ett eksemplar på hvert av følgende sprog: norsk, dansk og svensk, den 8 mars 1948.

AUG. ESMARCH.

(L. S.)

Det genom propositionen framlagda *lagförslaget* lyder:

Förslag

till

Lag om erkännande och verkställighet i vissa fall av dom, som i brottmål meddelats i Danmark eller Norge.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Lagakraftvunnen dom, som i brottmål meddelats i Danmark eller Norge, skall, såvitt därigenom dömts till böter eller förverkande eller utdömts ersättning för rättegångskostnader, vara gällande jämväl här i riket och på begäran verkställas här.

Lika med lagakraftvunnen dom anses beslut eller föreläggande, som efter lagstiftningen i den stat där det meddelats äger samma verkan som sådan dom, samt lagakraftvunnet beslut, som till tryggande av anspråk på böter, förverkande, skadestånd eller ersättning för rättegångskostnader meddelats angående kvarstad, skingringsförbud eller beslag å egendom tillhörande för brott misstänkt.

Beträffande avgöranden om skadestånd i brottmål är stadgat i lagen den 2 december 1932 om erkännande och verkställighet av dom, som meddelats i Danmark, Finland, Island eller Norge.

2 §.

Verkställighet enligt denna lag må icke ske, om hinder däremot genom preskription eller annorledes uppstått enligt lagstiftningen i den stat, där domen meddelats, eller enligt svensk lag.

3 §.

Framställning om verkställighet göres hos justitiekanslern. Framställningen göres, om domen meddelats i Danmark, av danska justitsministeriet och, om domen meddelats i Norge, av norska justisdepartementet.

Vid framställningen skall fogas:

1. domen i huvudskrift eller av vederbörande myndighet styrkt avskrift, samt

2. bevis av den myndighet som gör framställningen, att domen äger laga kraft och är av sådan beskaffenhet som sägs i 1 § samt att verkställighet kan ske i den stat där domen gavs.

4 §.

Framställning om verkställighet bör av justitiekanslern avslås, om denna finnes gälla en politisk förbrytelse eller överhuvud en straffbelagd handling som är förövd för att främja ett politiskt ändamål.

Justitiekanslern må jämväl avslå framställning, om detta finnes påkallat av hänsyn till en tredje stat.

5 §.

Verkställighet sker enligt svensk lag, dock att böter ej må förvandlas.

Föranleder verkställigheten talan inför domstol här i riket, skall justitiekanslern äga mottaga stämning samt i svenska statens namn själv eller genom ombud tala och svara, såsom om fråga vore om en kronans fordran.

6 §.

Kostnader, som icke bliva täckta genom företagen verkställighetsåtgärd, stanna å statsverket.

Denna lag träder i kraft den dag Konungen bestämmer och äger tillämplighet jämväl å dom som meddelats före dess ikraftträdande.

Vad i 4 § första stycket sägs äger ej tillämpning, om domen meddelats i samband med den i anledning av kriget åren 1939—1945 i Danmark och Norge anställda räfsten mot dem som gjort sig skyldiga till landsförräderi eller annan landsskadlig verksamhet.

I fråga om de skäl, som ligga till grund för konventionen och lagförslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen ävensom till nedan omförmälda betänkande (SOU 1947: 16).

Inledning.

Kungl. Maj:t förordnade den 12 april 1946 f. d. justitierådet Rudolf Eklund och revisionssekreteraren Ivar Strahl att deltaga i överläggningar med representanter för Danmark och Norge angående lagstiftning om verkställighet av straffdomar och vad därmed ägde samband.

På inbjudan av den norska regeringen ägde *förhandlingar* i ämnet sedermera rum i Høsbjør i Norge under tiden den 28—31 augusti 1946 mellan delegerade från de tre länderna. De danska delegerade voro departementschef Eivind Larsen och statsadvokat Halfdan Olafsson med sekretær Mogens Grau såsom sekreterare. De norska delegerade voro høyesterettsdommerne Edvin Alten och Sverre Grette. Till grund för förhandlingarna lågo vissa av de norska delegerade upprättade utkast.

Såsom resultat av förhandlingarna framgick bl. a. av de delegerade upprättat förslag till konvention mellan Sverige, Danmark och Norge om erkännande och verkställighet av domar i brottmål.

Detta förslag jämte motiv samt förslag till lag om erkännande och verkställighet i vissa fall av dom, som i brottmål meddelats i Danmark eller Norge, framlades av de svenska delegerade i ett den 31 december 1946 dagtecknat *betänkande* (SOU 1947: 16). Motsvarande förslag ha avgivits i Danmark och Norge av dessa länders delegerade (se beträffande Norge Ot. prp. 1947 nr 35 s. 4 f.).

Över betänkandet infordrades *yttranden* från justitiekanslern, statens utlänningskommission efter hörande av utlänningsnämnden, överståthållarämbetet samt länsstyrelserna i Malmöhus och Värmlands län, varjämte tillfälle bereddades styrelsen för Sveriges advokatsamfund att avge yttrande. Utlåtanden inkommo från nämnda myndigheter och sammanslutning. Överståthållarämbetet bifogade yttrande av poliskamreraren i Stockholm, länsstyrelserna yttranden av landsfogden i vartdera länet och länsstyrelsen i Värmlands län därjämte yttranden av polismästaren i Karlstad, stadsfiskalen i Kristinehamn och Värmlands länsavdelning av föreningen Sveriges landsfiskaler.

Sedan konventionsförslaget och förslaget till lag om erkännande och verkställighet i vissa fall av dom, som i brottmål meddelats i Danmark eller Norge, inom justitiedepartementet underkastats viss jämkning, inhämtades lagrådets utlåtande över förslagen, vilket avgavs den 19 maj 1947.

Kungl. Maj:t beslöt den 16 januari 1948 godkänna förslaget till konvention och bemyndigade sändebudet i Köpenhamn ambassadören Gustaf von Dardel att — under förbehåll av ratifikation av Kungl. Maj:t med riksdagens samtycke — underteckna en konvention i överensstämmelse med ifrågavarande förslag. Detta godkändes jämväl av Danmarks och Norges regeringar och undertecknades den 8 mars 1948 i Köpenhamn av regeringarnas befullmäktigade ombud att såsom konvention gälla mellan Sverige och nämnda båda länder.

Departementschefen.

Vid remissen till lagrådet av konventions- och lagförslagen anförde *föredragande departementschefen, statsrådet Zetterberg*, bl. a. följande.

Mellan de nordiska staterna har träffats ett flertal överenskommelser med syfte att i viss utsträckning förlåna dom i grannland samma verkan som inhemsk dom och att även eljest lämna bistånd åt grannlandets rättsskipning. De förevarande förslagen innebära ett steg vidare på den väg, som sålunda redan beträffs och som är naturlig med hänsyn till de nordiska ländernas nära gemenskap på rättslivets område.

Förslaget till konvention med Danmark och Norge om erkännande och verkställighet av domar i brottmål innebär, att vissa slags domar, som i brottmål meddelats i någon av de fördragsslutande staterna, skola vara gällande jämväl i de övriga staterna och på begäran verkställas där. De avsedda domarna äro sådana, genom vilka dömts till böter eller förverkande eller utdömts ersättning för rättegångskostnader. Verkställigheten av bötesstraff skall emellertid icke omfatta förvandling av böter. Med lagakraftvärdande dom jämställes beslut eller föreläggande, som enligt lagstiftningen i den stat där det meddelats äger samma verkan som sådan dom, samt lagakraftvunnet beslut, som till tryggande av anspråk på böter, förverkande, skadestånd eller ersättning för rättegångskostnader meddelats angående kvarstad, skingringsförbud eller beslag å egendom tillhörande för brott misstänkt.

I de avgivna yttrandena har icke någon erinran framställts mot att i denna omfattning tillerkänna danska och norska domar giltighet och exigibilitet här i riket. Av myndigheter i gränstrakterna har vitsordats, att bestämmelser av denna innebörd skulle fylla ett praktiskt behov. Det har nämligen känts som en påtaglig brist, att domar, varigenom personer från andra sidan gränsen dömts till böter eller förverkande på grund av brott begångna i Sverige, t. ex. fylleri- eller trafikförseelser eller olovlig varuinförsel, icke kunnat verkställas och brotten sålunda blivit utan straffrättslig reaktion.

Förslaget till konvention om erkännande och verkställighet av domar i brottmål åtföljes av ett förslag till lag om erkännande och verkställighet i vissa fall av dom, som i brottmål meddelats i Danmark eller Norge. Sistnämnda förslag har till syfte att införliva konventionen med den inre svenska rätten.

Lagrådet.

Lagrådet framställde vid granskning av konventions- och lagförslagen vissa erinringar, vilka beaktats av departementschefen.

Särskilda frågor.

I artikel 1 första stycket av konventionen stadgas, att lagakraftvunnen dom skall vara gällande och på begäran verkställas i de fördragsslutande staterna, såvitt därigenom dömts till böter eller förverkande eller utdömts ersättning för rättegångskostnader. Motsvarande stadgande finnes i 1 § första stycket av lagförslaget. Att domen i angivna delar skall vara gällande betyder enligt vad de delegerade anföra i motiven — bortsett från att domen kan verkställas — allenast, att den utgör hinder mot att i annan fördragsslutande stat ånyo för samma brott döma till böter respektive förverkande, om sådan påföljd ådömts, eller ånyo upptaga fråga om ersättning för rättegångskostnader i målet, om sådan ersättning utdömts. Behovet av en bestämmelse om giltighet av sådan begränsad räckvidd syntes ringa, men från norsk sida hade bestämmelsen ansetts vara av värde på grund av viss norsk lagstiftning.

I fråga om artikel 7 omtala de delegerade i betänkandet, att från danskt och norskt håll framställdes önskemål om att verkställighet i Sverige måtte kunna ske av domar, beslut och förelägganden i samband med den straffrättsliga räfst, som i Danmark och Norge i anledning av kriget åren 1939—1945 anställdes med dem, som gjort sig skyldiga till landsförräderi eller annan landsskadlig verksamhet. De gärningar, om vilka därvid vore fråga, syntes de svenska delegerade ock vara sådana, att man på svenskt håll saknade anledning att undandraga sig att inom ramen för den ifrågasatta konventionen medverka till att brottslingarna befordrades till laga näpst. Att tillåta verkställighet i dessa fall syntes stå i överensstämmelse med de principer, som hävdats av de svenska statsmakterna i fråga om utlämning, nämligen att asylrätt icke skulle i Sverige åtnjutas av dem, som i sin gärning

utmanat den civiliserade världens samvete eller uppträtt som förrädare mot eget land.

Styrelsen för Sveriges advokatsamfund har anfört, att framställning om verkställighet enligt svensk rättsuppfattning regelmässigt torde böra avslås, när fråga vore om politisk förbrytelse eller över huvud om straffbelagd handling, som förövats för att främja ett politiskt ändamål. Såväl *överståthållarämbetet* som *styrelsen för Sveriges advokatsamfund* har framställt principiella betänkligheter mot att den föreslagna bestämmelsen om möjlighet att avslå framställning om verkställighet i fall av ifrågavarande slag förklarats icke tillämplig om domen meddelats i samband med den i anledning av kriget åren 1939—1945 i Danmark och Norge anställda räfsten med dem, som gjort sig skyldiga till landsförräderi eller annan landsskadlig verksamhet.

Departementschefen har för sin del anfört, att vad beträffade den i Danmark och Norge anställda räfsten med landsförrädare och andra, som i samband med ockupationen gjort sig skyldiga till landsskadlig verksamhet, föreläge ur flera synpunkter sådana speciella förhållanden, att de svenska statsmakterna saknade anledning att undandraga sig att inom ramen för konventionen medverka till att domsverkställighet ägde rum.

Utskottet.

Genom den konvention, om vars godkännande Kungl. Maj:t hemställt i förevarande proposition, har tagits ett ur principiell synpunkt betydelsefullt steg i det samnordiska lagstiftningsarbetet. Enligt konventionen skola nämligen även domar i brottmål — om än endast sådana, varigenom dömts till böter eller förverkande eller utdömts ersättning för rättegångskostnader — kunna verkställas i vissa andra nordiska länder än det, där domen meddelats. För Sveriges del kunna de praktiska fördelarna av konventionens genomförande väntas bliva icke oväsentliga. Utskottet får därför tillstyrka, att riksdagen lämnar Kungl. Maj:t sitt samtycke till konventionens ratificering.

Den i artikel 4 i konventionen intagna regeln, att framställning om verkställighet av politiskt färgad förbrytelse må avslås, måste ses som ett uttryck för de asyrrättsliga grundsatser, vilka hyllas i vårt land. Utskottet vill i detta sammanhang starkt understryka vikten av att dessa principer strikt upprätthållas och uttalar sin tillfredsställelse över att denna synpunkt tillgodosetts vid avfattningen av 4 § första stycket i lagförslaget. Beträffande det frångående av huvudregeln, som skett i artikel 7 i fråga om domar, som meddelats i samband med den i anledning av andra världskriget i Danmark och Norge anställda räfsten med vissa landsförrädiska element, föreligga emellertid som departementschefen framhållit ur flera synpunkter speciella förhållanden.

Lagförslaget innehåller i huvudsak endast de konventionsbestämmelser, som äro av betydelse för rättstillämpningen i Sverige.

Innebörden av stadgandet i 1 § första stycket, att lagakraftvunnen dom

å böter eller förverkande, som meddelats i Danmark eller Norge, skall vara gällande jämväl här i riket, är såsom motiven angiva framför allt den, att då ett åtal i något av dessa båda länder för ett brott lett till sådan dom, samma brott icke får i Sverige ånyo bestraffas med böter eller förverkande, även om reglerna i 1 kap. strafflagen skulle så medgiva. Däremot torde stadgandet icke vara att tolka på det sätt, att dylika danska eller norska domar skulle exempelvis vid åtal för smuggling inför svensk domstol medföra tillämpning av de regler i svensk rätt, vilka i fråga om dylika brott föreskriva förhöjt straff vid återfall. Stadgandet måste anses ha betydelse uteslutande i verkställighetshänseende eller i annat processuellt avseende.

Då granskningen av lagförslaget icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet tillstyrka detsamma.

På anförda skäl får utskottet hemställa,

A. att riksdagen måtte meddela Kungl. Maj:t samtycke till att för Sveriges del ratificera konventionen mellan Sverige, Danmark och Norge om erkännande och verkställighet av domar i brottmål; samt

B. att riksdagen måtte antaga det genom propositionen framlagda förslaget till lag om erkännande och verkställighet i vissa fall av dom, som i brottmål meddelats i Danmark eller Norge.

Stockholm den 29 april 1948.

På första lagutskottets vägnar:

AXEL LINDQVIST.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Ahlkvist, Lodenius, Lindblom, Ekströmer, Olofsson och Löthner;

från a n d r a kammaren: herrar Lindqvist, Rylander*, Werner*, Berg, Lindberg*, fru Gustafson, herr Sveningsson och fröken Öberg.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.